

Wyrok z dnia 7 stycznia 2009 r.

III PK 37/08

Jednostka organizacyjna resortu spraw wewnętrznych nie jest zwolniona od odpowiedzialności na zasadzie ryzyka z tytułu wypadku pozostającego w związku ze służbą w Policji, jeżeli nie udowodniła okoliczności uwalniających od odpowiedzialności z tej przyczyny, że przeprowadzenie dowodu było obiektywnie niemożliwe (art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji, Dz.U. Nr 53 poz. 345 ze zm.).

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Herbert Szurgacz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 stycznia 2009 r. sprawy z powództwa Magdaleny P.-S. przeciwko Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w L. z udziałem zainteresowanego Bartosza S. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego Magdalenę P.-S. o prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z dnia 26 marca 2008 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Magdalena P.-S. oraz małoletni Bartosz S. w sprawie przeciwko Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w L. o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 26 marca 2008 r. [...]. Zaskarżonym wyrokiem oddalono ich apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 18 stycznia 2008 r., oddalającego odwołanie od decy-

zji pozwanego Komendanta odmawiającej prawa do odszkodowania z tytułu wypadku śmiertelnego, któremu uległ mąż powódki Krzysztof S., będący zarazem ojcem powoda.

Sąd ustalił, że śmierć Krzysztofa S. była spowodowana wystrzałem z jego broni służbowej dnia 14 lutego 2006 r., kilka minut po rozpoczęciu przez niego służby o godz. 14⁰⁰ w Komendzie Powiatowej w Ś. W chwili zdarzenia Krzysztof S. był sam w pokoju służbowym, Sąd wykluczył działanie osób trzecich oraz motyw samobójczy. Szczegółowy przebieg tego tragicznego zdarzenia nie jest możliwy do ustalenia. Zdaniem Sądu Okręgowego prawo powodów do odszkodowania jest wyłączone na podstawie art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji (Dz.U. Nr 53, poz. 345 ze zm.).

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie art. 4 pkt 1 powołanej ustawy z 16 grudnia 1972 r. oraz art. 208 § 1 w związku z art. 372 i art. 391 § 1 k.p.c. Wnie- siono o uchylenie zaskarżonego wyroku, przekazanie sprawy do ponownego rozpo- znania i zasądzenie kosztów postępowania. Pozwany wniósł o oddalenie skargi ka- sacyjnej i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest uzasadniona z uwagi na naruszenie prawa materialnego, nato- miast zarzucone naruszenia prawa procesowego nie mają wpływu na rozstrzygnię- cie.

Według art. 4 pkt 1 ustawy o odszkodowaniach przysługujących w razie wy- padków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji, „odszkodowania okre- ślone w ustawie nie przysługują w razie wypadku lub choroby, których wyłączną przyczyną były udowodnione przez jednostkę organizacyjną resortu spraw wew- nętrznych umyślne lub rażąco niedbałe działanie lub zaniechanie funkcjonariusza naruszające obowiązujące przepisy lub rozkazy, jeżeli jego przełożeni zapewnili wa- runki odpowiadające tym przepisom i sprawowali we właściwy sposób nadzór nad ich przestrzeganiem, a funkcjonariusz posiadał potrzebne umiejętności do wykonywania określonych czynności i był należycie przeszkolony w zakresie tych przepisów”. Wy- nikająca z tego przepisu odpowiedzialność Policji za wypadek funkcjonariusza zwią- zany z pełnieniem służby oparta jest na zasadzie ryzyka. Trafnie podniesiono w

skardze kasacyjnej, że Policja nie udowodniła umyślności ani rażącego niedbalstwa w spowodowaniu wypadku przez Krzysztofa S. Przedmiotem postępowania dowodowego były rozmaite hipotezy co do przebiegu tragicznego zdarzenia, lecz żadna nie została udowodniona, gdyż w ustalonym stanie faktycznym przeprowadzenie takiego dowodu było niemożliwe. Zostało ustalone, że strona pozwana wypełniła wszystkie swoje obowiązki wymienione w końcowej części art. 4 pkt 1 powołanej ustawy, ale to w sposób oczywisty nie zwalnia jej z odpowiedzialności. Odpowiedzialność ta oparta jest bowiem nie na zasadzie winy, lecz ryzyka. Jeżeli - tak jak w rozpoznawanej sprawie - nie jest możliwe ustalenie bezpośredniej przyczyny wypadku i stopnia winy jego sprawcy, to następstwa tego obciążają podmiot, na którym spoczywa ciężar dowodu, czyli Policję. Przyczyna nieprzeprowadzenia dowodu okoliczności uwalniającej od tej odpowiedzialności jest prawnie obojętna. Jest wszystko jedno, czy tą przyczyną jest niewystarczająca dbałość o własne interesy, czy obiektywna niemożliwość przeprowadzenia dowodu. Nie powoduje to przerwania ciężaru dowodu na poszkodowanego ani nie zmienia podstawy odpowiedzialności z ryzyka obciążającego Policję na zasadę jej winy. Tymczasem - mimo wskazania art. 4 pkt 1 powołanej ustawy jako podstawy rozstrzygnięcia - w istocie rzeczy Sąd Okręgowy orzekł na podstawie zasady winy. Przyjął bowiem brak odpowiedzialności Policji dlatego, że wykonała ona właściwie wszystkie ciężące na niej obowiązki wymienione w tym przepisie, a użycie broni przez Krzysztofa S. było nieuzasadnione. Nie świadczy to jednak o jego umyślności lub rażącym niedbalstwie i dlatego nie wyłącza odpowiedzialności na podstawie art. 4 pkt 1 powołanej ustawy.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 i art. 108 § 2 k.p.c.

=====